ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 17ης Οκτωβρίου 1995 *

Στην υπόθεση C-44/94,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του High Court of Justice, Queen's Bench Division, Divisional Court, προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

The Queen

και

Minister of Agriculture, Fisheries and Food,

ex parte:

National Federation of Fishermen's Organisations κ.λπ.,

Federation of Highlands and Islands Fishermen κ.λπ.,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 6, 34, 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3759/92 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1992, περί κοινής οργανώσεως

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

αγοράς στον τομέα των αλιευομένων προϊόντων και των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ 1992, L 388, σ. 1), του κανονισμού (ΕΟΚ) 3760/92 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1992, για τη θέσπιση κοινοτικού συστήματος για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια (ΕΕ 1992, L 389, σ. 1), της αποφάσεως 92/593/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 21ης Δεκεμβρίου 1992, για πολυετές πρόγραμμα προσανατολισμού του αλιευτικού στόλου του Ηνωμένου Βασιλείου για την περίοδο 1993-1996 σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 4028/86 του Συμβουλίου (ΕΕ 1992, L 401, σ. 33), καθώς και ορισμένων γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet και G. Hirsch, προέδρους τμήματος, F. A. Schockweiler, J. C. Moitinho de Almeida, P. J. G. Kapteyn (εισηγητή), C. Gulmann, J. L. Murray, P. Jann και H. Ragnemalm, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Tesauro
γραμματέας: L. Hewlett, υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η National Federation of Fishermen's Organisations κ.λπ., εκπροσωπούμενη από τους David Vaughan, QC, Fergus Randolph, barrister, και John Wolfe, solicitor, εντεταλμένους από τους Hill Dickinson Davis Campbell, solicitors,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον John E. Collins, Assistant Treasury Solicitor, επικουρούμενο από τους Kenneth Parker, QC, και Christopher Vajda, barrister,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους Francisco Santaolalla, νομικό σύμβουλο, και Xavier Lewis, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της National Federation of Fishermen's Organisations κ.λπ., της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου και της Επιτροπής, εκπροσωπουμένης από τον Peter Oliver, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, κατά τη συνεδρίαση της 29ης Μαρτίου 1995,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 10ης Μαΐου 1995,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 2ας Δεκεμβρίου 1993, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 4 Φεβρουαρίου 1994, το High Court of Justice, Queen's Bench Division, Divisional Court, υπέβαλε στο Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, τέσσερα προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 6, 34, 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3759/92 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1992, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα των αλιευομένων προϊόντων και των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ 1992, L 388, σ. 1), του κανονισμού (ΕΟΚ) 3760/92 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1992, για τη θέσπιση κοινοτικού συστήματος για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια (ΕΕ 1992, L 389, σ. 1), της αποφάσεως 92/593/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 21ης Δεκεμβρίου 1992, για πολυετές πρόγραμμα προσανατολισμού του αλιευτικού στόλου του Ηνωμένου Βασιλείου για την περίοδο 1993-1996 σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 4028/86 του Συμβου-

λίου (ΕΕ 1992, L 401, σ. 33, στο εξής: απόφαση 92/593), καθώς και ορισμένων γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου.

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο αιτήσεως judicial review ενώπιον του High Court of Justice, την οποία άσκησε η National Federation of Fishermen's Organisations (Εθνική Ομοσπονδία Αλιευτικών Οργανώσεων, στο εξής: ομοσπονδία) και λοιποί κατά του Minister of Agriculture, Fisheries and Food. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, η Ομοσπονδία αμφισβητεί την — υπό το πρίσμα του κοινοτικού δικαίου — νομιμότητα του Sea Fish Licensing (Time at Sea) (Principles) Order 1993, υπουργικής αποφάσεως που περιορίζει τον αριθμό ημερών τον οποίο μπορούν να διανύουν στη θάλασσα τα βρετανικά αλιευτικά μήκους άνω των 10 μέτρων (στο εξής: υπουργική απόφαση), και ζητεί την έκδοση αναγνωριστικής αποφάσεως. Με διάταξη της 27ης Μαΐου 1994, το High Court of Justice επέτρεψε στη Federation of Highlands and Islands Fishermen κ.λπ. να μετάσχουν στη δίκη ως προσφεύγουσες.

3 Για να ευνοήσει τη διαρθρωτική εξέλιξη του τομέα της αλιείας στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, ο κανονισμός (ΕΟΚ) 4028/86 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1986, σχετικά με κοινοτικές δράσεις για τη βελτίωση και την προσαρμογή των διαρθρώσεων του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ 1986, L 376, σ. 7, στο εξής: βασικός κανονισμός), ορίζει, στο άρθρο 1, παράγραφος 1, ότι η Επιτροπή μπορεί να χορηγεί κοινοτική χρηματοδοτική συνδρομή υπέρ των δράσεων που αναλαμβάνονται στους απαριθμουμένους στο ίδιο άρθρο τομείς. Μεταξύ των τομέων αυτών, μνημονεύεται, στο στοιχείο δ΄ της ίδιας παραγράφου 1, η προσαρμογή των ικανοτήτων αλιείας με προσωρινή ή οριστική παύση της δραστηριότητας ορισμένων αλιευτικών σκαφών.

4 Δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 3946/92 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1992, για την τροποποίηση, για τρίτη φορά, του βασικού κανονισμού (ΕΟΚ) 4028/86 (ΕΕ 1992, L 401, σ. 1), η έκφραση «προσαρμογή των ικανοτήτων αλιείας» που περιέχεται στο στοιχείο δ΄ του άρθρου 1, παράγραφος 1, αντικα-

ταστάθηκε από την «προσαρμογή της αλιευτικής προσπάθειας». Κατά τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη αυτού του κανονισμού, η έννοια της «αλιευτικής προσπάθειας» εισήχθη για να «συμπληρωθεί το φάσμα των μέσων που διαθέτουν τα κράτη μέλη για την εξεύρεση ισορροπίας μεταξύ της παραγωγικής ικανότητας των στόλων και των διαθέσιμων πόρων».

5 Δυνάμει του ίδιου κανονισμού, περιελήφθη στον βασικό κανονισμό ένα άρθρο 1α, κατά το οποίο τα εθνικά μέτρα, που αποσκοπούν στον περιορισμό της αλιευτικής προσπάθειας σε επίπεδο που να συμβιβάζεται με την ισόρροπη εκμετάλλευση των αλιευτικών αποθεμάτων, συνίστανται σε συνδυασμένη δράση μειώσεως της παραγωγικής ικανότητας των κοινοτικών αλιευτικών στόλων και προσαρμογής των δραστηριοτήτων τους.

6 Όπως προκύπτει από το άρθρο 1, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού, ορισμένες από αυτές τις δράσεις, μεταξύ των οποίων και η μνημονευόμενη στην παράγραφο 1, στοιχείο δ' τροποποιημένο, πρέπει να εντάσσονται στο πλαίσιο των πολυετών προγραμμάτων προσανατολισμού περί των οποίων διαλαμβάνει ο τίτλος Ι.

7 Η έννοια των εν λόγω πολυετών προγραμμάτων προσανατολισμού (στο εξής: ΠΠΠ) ορίζεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού, ως ακολούθως:

«Στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, ως "πολυετές πρόγραμμα προσανατολισμού" [...] νοείται ένα σύνολο στόχων μαζί με κατάλογο των μέσων που είναι απαραίτητα για την επίτευξή τους, που καθιστά δυνατό τον προσανατολισμό της ανάπτυξης του αλιευτικού τομέα στο πλαίσιο μιας γενικής προοπτικής διαρκούς χαρακτήρα».

8 Όπως προκύπτει από τα άρθρα 3 και 4 του βασικού κανονισμού, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή προγράμματα προς έγκριση. Κατά το άρθρο

4, παράγραφος 2, «η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την προβλεπόμενη εξέλιξη των αλιευτικών πόρων και της αγοράς των προϊόντων της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας καθώς και τα μέτρα που έχουν θεσπιστεί στα πλαίσια της κοινής αλιευτικής πολιτικής και τους προσανατολισμούς της, εξετάζει εάν τα προγράμματα πληρούν τους όρους του άρθρου 2 και μπορούν να αποτελέσουν το πλαίσιο κοινοτικών και εθνικών χρηματοδοτικών παρεμβάσεων στον εν λόγω τομέα».

9 Με την απόφαση 92/593, η Επιτροπή ενέκρινε το ΠΠΠ το οποίο είχε υποβάλει το Ηνωμένο Βασίλειο για την περίοδο 1993-1996 (στο εξής: το τρίτο ΠΠΠ). Το άρθρο 3 της αποφάσεως αυτής έχει ως εξής:

«1. Οι μειώσεις της αλιευτικής προσπάθειας μπορούν να προκύψουν από τον συνδυασμό της μείωσης της χωρητικότητας ενός στόλου και της μείωσης της δραστηριότητάς του.

2. Η υλοποίηση του συνολικού στόχου του προγράμματος, που ορίζεται ως το σύνολο του επιμέρους στόχου για κάθε κατηγορία, πρέπει να εξασφαλίζεται [κατά] 55 % τουλάχιστον με μειώσεις της χωρητικότητας.

3. Το υπόλοιπο μπορεί να προκύψει από μέτρα μείωσης της δραστηριότητας, για παράδειγμα, μέτρα περιορισμού του χρόνου στη θάλασσα, εφόσον βασίζονται στις μόνιμης ισχύος νομοθετικές και διοικητικές διατάξεις, που γίνονται αποδεκτές από την Επιτροπή, καθώς και τις τεχνικές που εγκρίνονται από την ίδια.

4. Οι τελικοί στόχοι για κάθε κατηγορία και οι ενδιάμεσοι [...] ενδεικτικοί [...] ετήσιοι στόχοι καθορίζονται σύμφωνα με τα σημεία 2 και 4 των συμπληρωματικών διατάξεων που αναφέρονται στο παράρτημα.»

10 Στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο Sea Fishing (Conservation) Act 1967 (στο εξής: ο νόμος), καθιερώνει, στο τμήμα 4, σύστημα αδειών για τα αλιευτικά πλοία. Δυνάμει του άρθρου 6, στοιχείο c, του ίδιου τμήματος, η χορήγηση μιας τέτοιας άδειας μπορεί να εξαρτηθεί από όρο αφορώντα τον διανυόμενο στη θάλασσα χρόνο. Το άρθρο 6 C του ίδιου τμήματος 4 παρέχει στους Υπουργούς την εξουσία να εξειδικεύουν αυτούς τους όρους.

11 Βάσει της τελευταίας αυτής διατάξεως εκδόθηκε η υπουργική απόφαση. Κατά το άρθρο 5 (1) της τελευταίας, η έκδοση ή ανανέωση αδειών για τα βρετανικά αλιευτικά εξαρτάται από τον όρο ότι ο ετήσιος αριθμός ημερών που θα διανύσουν τα πλοία στη θάλασσα κατά τα έτη 1993 έως 1996 θα περιορίζεται στον αριθμό ημερών που διήνυσαν αυτά κατά το 1991. Το άρθρο 2 (1) της υπουργικής αποφάσεως ορίζει το πλοίο ως αλιευτικό σκάφος μήκους άνω των 10 μέτρων.

12 Ενώπιον του High Court of Justice, η ομοσπονδία υποστήριξε ότι η υπουργική απόφαση αντέβαινε προς την απόφαση 92/593, τους κανονισμούς 3759/92 και 3760/92, τα άρθρα 6, 34, 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης, καθώς και προς τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως, της αναλογικότητας, και του σεβασμού των δικαιωμάτων της ιδιοκτησίας και της ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας.

13 Έχοντας αμφιβολίες περί την ερμηνεία αυτών των κανόνων, το High Court of Justice αποφάσισε να αναστείλει τη δίκη και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Η απόφαση 92/593/ΕΟΚ της Επιτροπής:

(1) παρέχει στο Ηνωμένο Βασίλειο την εξουσία και/ή την ευχέρεια να περιορίζει τον αριθμό των ημερών που μπορούν να διανύσουν στη θάλασσα

τα μήκους άνω των 10 μέτρων βρετανικά αλιευτικά σκάφη, όπως τις υπολογίζει σύμφωνα με το Sea Fish Licensing (Time at Sea) (Principles) Order 1993, το οποίο περιορίζει, κατά κανόνα, τις ημέρες που μπορούν να διανύσουν τα εν λόγω σκάφη στη θάλασσα στον αριθμό ημερών που διήνυσαν κατά το 1991;

(2) αποκλείει τη δυνατότητα χρησιμοποιήσεως τεχνικών μέτρων διατηρήσεως προς επίτευξη εκείνου του τμήματος του συνολικού στόχου (ήτοι του 45 %) το οποίο πρέπει να αντιμετωπισθεί με άλλα μέτρα πλην της μειώσεως της χωρητικότητας;

2) Επηρεάζεται η απάντηση στο ερώτημα 1 από το γεγονός ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν μείωσε τη χωρητικότητα του αλιευτικού του στόλου σύμφωνα με τα μεγέθη που παρατίθενται στο παράρτημα της αποφάσεως 88/141/ΕΟΚ της Επιτροπής, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση της Επιτροπής της 1ης Αυγούστου 1991;

3) Εν πάση περιπτώσει, εθνικά μέτρα όπως τα παρατιθέμενα στο ερώτημα 1 αντιβαίνουν προς τη Συνθήκη ΕΟΚ (και ειδικότερα τα άρθρα 6, 34, 39 και 40, παράγραφος 3, αυτής), τους κανονισμούς που καθιερώνουν κοινή αλιευτική πολιτική (και συγκεκριμένα τους κανονισμούς 3760/92 και 3759/92) και τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου (και ιδίως το δικαίωμα της απρόσκοπτης απολαύσεως της ιδιοκτησίας, το δικαίωμα ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας, το δικαίωμα της ίσης μεταχειρίσεως και την αρχή της αναλογικότητας);

4) Επηρεάζει τις απαντήσεις σε κάποιο από τα ανωτέρω ερωτήματα:

(1) η φύση του ιχθυαποθέματος που κυρίως αλιεύεται από τα εν λόγω σκάφη, και ειδικότερα το αν το απόθεμα αυτό υπόκειται ή όχι σε συνολικά επιτρεπόμενα ποσοστά αλιεύσεως;

(2) η έκταση στην οποία οι περιορισμοί αυτοί θα επηρεάσουν την ομαλή αλιεία και άλλες δραστηριότητες των κατ' ιδίαν αλιέων και την αγορά των αλιευομένων ιχθύων;

(3) οι τυχόν παρεκκλίσεις που ενδέχεται να χορηγήσει στο μέλλον ο Υπουργός για επί μέρους τομείς του αλιευτικού στόλου του Ηνωμένου Βασιλείου;»

14 Πριν δοθεί απάντηση στα ερωτήματα αυτά, πρέπει, προεισαγωγικώς, να παρατηρηθεί, ότι, όπως προκύπτει από τα προπαρατεθέντα άρθρα 1, παράγραφος 1, και 4 του βασικού κανονισμού, έγκριση ενός ΠΠΠ από την Επιτροπή απαιτείται απλώς και μόνο για να εξασφαλίζεται, υπέρ των προβλεπομένων σ' αυτά δράσεων, η δυνατότητα χορηγήσεως κοινοτικής — ενδεχομένως δε και εθνικής — χρηματοδοτικής συνδρομής, εντός των ορίων και κατά τους όρους που θέτει η εγκριτική απόφαση.

15 Επομένως, η τήρηση του ΠΠΠ, σε συνδυασμό προς την τήρηση των επιταγών της οικείας εγκριτικής αποφάσεως, επιβάλλεται σε ένα κράτος μέλος απλώς και μόνο για να μπορεί αυτό να επιτύχει χρηματοδοτική συνδρομή υπέρ των δράσεων που αναπτύσσει στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος.

16 Η — προβλεπόμενη στο άρθρο 3 της αποφάσεως 92/593 της Επιτροπής — μείωση της αλιευτικής προσπάθειας κατέστη για πρώτη φορά υποχρεωτική για τα κράτη μέλη δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 1, της αποφάσεως 94/15/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, που αφορά τους στόχους και τις ρυθμίσεις σχετικά με την προβλεπόμενη κατά το διάστημα από 1ης Ιανουαρίου

1994 έως 31 Δεκεμβρίου 1996 αναδιάρθρωση του τομέα της κοινοτικής αλιείας, ώστε να επιτευχθεί διαρκής ισορροπία μεταξύ των πόρων και της εκμετάλλευσης αυτών (ΕΕ 1994, L 10, σ. 20).

Επί του πρώτου ερωτήματος

17 Με το πρώτο ερώτημα, το παραπέμπον δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αφενός μεν αν η απόφαση 92/593 παρέχει στο Ηνωμένο Βασίλειο την εξουσία να περιορίζει τον αριθμό των ημερών που μπορούν να διανύουν στη θάλασσα τα πλοία μήκους άνω των 10 μέτρων, αφετέρου δε αν αποκλείει τη δυνατότητα του εν λόγω κράτους μέλους να καθιερώνει — προς υλοποίηση του οριζομένου με την απόφαση ποσοστού επί του συνολικού στόχου, ήτοι 45 % — τεχνικά μέτρα διατηρήσεως, όπως αύξηση της διαστάσεως των ματιών των δικτύων.

18 Όσον αφορά το πρώτο σκέλος του εν λόγω ερωτήματος, από το άρθρο 1α του τροποποιημένου βασικού κανονισμού προκύπτει ότι ο περιορισμός της αλιευτικής προσπάθειας μπορεί να συντελείται τόσο με μείωση της χωρητικότητας των αλιευτικών στόλων όσο και με προσαρμογή της δραστηριότητάς τους. Έτσι, το άρθρο 3, παράγραφος 3, της αποφάσεως 92/593 ορίζει ότι η υλοποίηση του συνολικού στόχου του τρίτου ΠΠΠ — που, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου, πρέπει να εξασφαλιστεί κατά 55 % τουλάχιστον με μειώσεις της χωρητικότητας — μπορεί, κατά το υπόλοιπο μέρος, να προκύψει από μέτρα μειώσεως της δραστηριότητας, όπως, π.χ., από μέτρα περιορισμού του χρόνου στη θάλασσα.

19 Επομένως, στο πρώτο σκέλος του ερωτήματος πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η απόφαση 92/593 παρέχει στο Ηνωμένο Βασίλειο την εξουσία να περιορίσει

τον αριθμό των ημερών που μπορούν να διανύουν στη θάλασσα τα πλοία μήκους άνω των 10 μέτρων, κατά το μέτρο που η επίτευξη του προβλεπομένου συνολικού στόχου μπορεί να επιτευχθεί μέχρι ποσοστού 45 % με μέτρα άλλα πλην της μειώσεως της χωρητικότητας του αλιευτικού στόλου.

20 Ως προς το δεύτερο σκέλος του ερωτήματος, πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 3, παράγραφος 3, της αποφάσεως 92/593 επιτρέπει στο οικείο κράτος μέλος να επιλέγει τα μέτρα μειώσεως της δραστηριότητας που είναι τα πλέον πρόσφορα προς επίτευξη του οριζομένου με την απόφαση συνολικού στόχου, κατά το μέτρο που η υλοποίησή του δεν εξασφαλίζεται με μειώσεις χωρητικότητας· επιβάλλεται πάντως τα μέτρα αυτά να στηρίζονται σε εγκεκριμένες από την Επιτροπή τεχνικές.

21 Κατά συνέπεια, στο δεύτερο σκέλος του ερωτήματος πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η απόφαση 92/593 δεν αποκλείει τη δυνατότητα του Ηνωμένου Βασιλείου να καθιερώνει — προς υλοποίηση του οριζομένου με την απόφαση συνολικού στόχου, κατά το μέτρο που αυτός μπορεί να επιτευθεί με μέτρα άλλα πλην των μειώσεων χωρητικότητας, — τεχνικά μέτρα διατηρήσεως, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

22 Με το δεύτερο ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ερωτά κατά πόσον η παρεχόμενη στο πρώτο ερώτημα απάντηση επηρεάζεται από το γεγονός ότι το οικείο κράτος μέλος δεν υλοποίησε τους στόχους που ετίθεντο με το προηγούμενο ΠΠΠ.

23 Συναφώς, η ομοσπονδία διατείνεται ότι η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου δεν κατέβαλε καμμία προσπάθεια κατά τη διάρκεια του δεύτερου ΠΠΠ, που αφορούσε την περίοδο μεταξύ 1987 και 1991, για να επιτύχει μείωση του αλιευτικού στόλου, ενώ άφησε τις δυνάμεις της αγοράς να ενεργήσουν και διατήρησε σε ισχύ ένα εντελώς απρόσφορο σύστημα αδειών. Η παράλειψη αυτή είχε ως συνέπεια η υποχρέωση μειώσεως του στόλου που εβάρυνε το Ηνωμένο Βασίλειο κατά το τρίτο ΠΠΠ να αυξηθεί κατά το κλάσμα που δεν είχε υλοποιηθεί κατά το δεύτερο ΠΠΠ. Επειδή δε, στο πλαίσιο του δεύτερου ΠΠΠ, δεν είχαν ακόμη προβλεφθεί μέτρα μειώσεως της δραστηριότητας, τα οποία εισήχθησαν για πρώτη φορά προς υλοποίηση των στόχων του τρίτου ΠΠΠ, το κλάσμα που δεν είχε υλοποιηθεί κατά το δεύτερο ΠΠΠ έπρεπε να υλοποιηθεί πρωτίστως με μείωση της χωρητικότητας και όχι με μείωση της δραστηριότητας.

24 Για να δοθεί απάντηση σ' αυτή την επιχειρηματολογία, πρέπει κατ' αρχάς να επισημανθεί ότι — αντιθέτως προς ό,τι ισχυρίζεται η ομοσπονδία — το δεύτερο ΠΠΠ, που εγκρίθηκε με την απόφαση 88/141/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 11ης Δεκεμβρίου 1987, σχετικά με το πολυετές πρόγραμμα προσανατολισμού του αλιευτικού στόλου (1987-1991) που υπέβαλε το Ηνωμένο Βασίλειο στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΟΚ) 4028/86 (ΕΕ 1988, L 67, σ. 22), δεν είχε υποχρεωτικό χαρακτήρα. Όπως προκύπτει από τη σκέψη 15 της παρούσας αποφάσεως, η τήρηση του δεύτερου ΠΠΠ επιβαλλόταν στο Ηνωμένο Βασίλειο απλώς και μόνο για να μπορέσει αυτό να επιτύχει χρηματοδοτική συνδρομή υπέρ των δράσεων που ανέπτυσσε στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος.

25 Το γεγονός ότι η μη υλοποίηση των στόχων προκάλεσε αναστολή της ενισχύσεως δεν ενισχύει — όπως υποστηρίζει η ομοσπονδία — το επιχείρημα ότι το πρόγραμμα είχε υποχρεωτικό χαρακτήρα, αλλά επιβεβαιώνει το ότι η υλοποίση των στόχων του επιβαλλόταν απλώς και μόνον ως προϋπόθεση χορηγήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής.

26 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι, κατά την έβδομη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως 92/593, οι κατά το δεύτερο ΠΠΠ στόχοι μειώσεως της χωρητικότητας του στόλου — που είχαν οριστεί για τις 31 Δεκεμβρίου 1991 — αποτε-

λούν τη βάση αναφοράς για να εκτιμηθεί αφενός μεν η συντελεσθείσα πρόοδος, αφετέρου δε η πρόοδος που πρέπει ακόμα να συντελεσθεί ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι.

27 Η ομοσπονδία δεν αμφισβητεί άλλωστε ότι από την κατά 4,6 % μείωση της χωρητικότητας του βρετανικού στόλου, που σχεδιαζόταν με το δεύτερο ΠΠΠ, το 1,6 % αντιπροσώπευε το κλάσμα που δεν είχε επιτευχθεί κατά το πρώτο ΠΠΠ.

28 Το ίδιο ισχύει και ως προς τη συνεκτίμηση, κατά τον καθορισμό των στόχων που έπρεπε να συντελεστούν κατά το τρίτο ΠΠΠ, των εκκρεμοτήτων του δεύτερου ΠΠΠ. Όταν εκδόθηκε η απόφαση εγκρίσεως του τρίτου ΠΠΠ, στην Επιτροπή εναπέκειτο να αποφασίσει τι υποχρεώσεις θα επέβαλλε σε ένα κράτος μέλος στο πλαίσιο αυτού του ΠΠΠ και να καθορίσει τι ποσοστό μειώσεως της αλιευτικής προσπάθειας έπρεπε να υλοποιηθεί με μείωση της χωρητικότητας και τι ποσοστό με μείωση της δραστηριότητας.

29 Επομένως, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι διδόμενες στο πρώτο ερώτημα απαντήσεις δεν επηρεάζονται από το γεγονός ότι το οικείο κράτος μέλος δεν έχει υλοποιήσει τους στόχους που καθορίζονταν με το προηγούμενο ΠΠΠ.

Επί του τρίτου ερωτήματος

30 Πριν δοθεί απάντηση στο τρίτο ερώτημα, πρέπει να σημειωθεί ότι το Δικαστήριο, ενώ δεν είναι αρμόδιο, στο πλαίσιο του άρθρου 177 της Συνθήκης, να αποφαίνεται αν μια εθνική ρύθμιση συμβιβάζεται με τη Συνθήκη, είναι, αντιθέτως,

αρμόδιο να παρέχει στο εθνικό δικαστήριο κάθε ερμηνευτικό στοιχείο αντλούμενο από το κοινοτικό δίκαιο που μπορεί να το διευκολύνει να προβεί σ' αυτή την εκτίμηση, προκειμένου να κρίνει την υπόθεση της οποίας έχει επιληφθεί (απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 1990, υπόθεση C-196/89, Nespoli και Crippa, Συλλογή 1990, σ. I-3647, σκέψη 8).

31 Κατά συνέπεια, το τρίτο ερώτημα πρέπει να νοηθεί υπό την έννοια ότι αφορά το αν τα άρθρα 6, 34, 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης, οι κανονισμοί 3759/92 και 3760/92, καθώς και ορισμένες γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, κωλύουν ένα κράτος μέλος να θεσπίζει εθνικές διατάξεις όπως οι εκτιθέμενες στο πρώτο ερώτημα.

32 Υπενθυμίζεται, σχετικώς, ότι, με την απόφαση 92/593 — της οποίας το κύρος δεν αμφισβητήθηκε κατά την ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου διαδικασία —, η Επιτροπή άφησε το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να επιλέξει τι άλλα μέτρα θα λάβει, πλην της μειώσεως της χωρητικότητας του στόλου, για να υλοποιήσει, κατ' ανώτατο όριο, το 45 % του συνολικού στόχου· ωστόσο, το κράτος μέλος αυτό υποχρεούται, κατά τη θέσπιση αυτών των μέτρων, να συμμορφώνεται προς τις διατάξεις της Συνθήκης και τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου.

Περί του άρθρου 39 της Συνθήκης και των εκτελεστικών του κανονισμών

33 Η ομοσπονδία διατείνεται, κατ' αρχάς, ότι τα επίδικα εθνικά μετρα αντιβαίνουν προς τους κανόνες της κοινής αλιευτικής πολιτικής, και ειδικότερα προς τον κανονισμό 3760/92, εφόσον τα αποτελέσματά τους είναι όλως αντίθετα προς τους θεμελιώδεις σκοπούς της κοινής αυτής πολιτικής.

34 Προς στήριξη της επιχειρηματολογίας της, η ομοσπονδία παραπέμπει σε έκθεση της Επιτροπής Γεωργίας του House of Commons, από την οποία προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι η επίμαχη υπουργική απόφαση θα παραβλάψει την οικονομική σταθερότητα και τη βιωσιμότητα των αλιευτικών σκαφών, τις ειδικές ανάγκες των περιφερειών, θα οδηγήσει σε καταστροφή των ιχθυαποθεμάτων, θα μειώσει την αλιευτική προσπάθεια σε απομακρυσμένες ζώνες, ενώ θα την αυξήσει περαιτέρω στις κεντρικότερες ζώνες.

35 Η ομοσπονδία θεωρεί, έπειτα, ότι τα επίδικα εθνικά μέτρα συνιστούν παράβαση των κανόνων της κοινής οργανώσεως της αγοράς των αλιευτικών προϊόντων που περιέχονται στον κανονισμό 3759/92, κυρίως διότι τα εθνικά αυτά μέτρα θίγουν το σύστημα των ποσοστώσεων.

36 Η ομοσπονδία φρονεί, τέλος, ότι, με τα περιγραφόμενα ανωτέρω αποτελέσματά τους, τα επίδικα μέτρα αντιβαίνουν προς το άρθρο 39 της Συνθήκης.

37 Κατά πάγια νομολογία, κατά την επιδίωξη των στόχων της κοινής γεωργικής πολιτικής, τα κοινοτικά όργανα οφείλουν «να μεριμνούν για την απαιτούμενη εναρμόνιση μεταξύ των στόχων αυτών, οι οποίοι ενδεχομένως εμφανίζονται αντιφατικοί εάν θεωρηθούν απομονωμένα, και, αναλόγως με την περίπτωση, να δίδουν προσωρινώς την προτεραιότητα σε κάποιον εξ αυτών, εάν αυτό επιβάλλουν τα γεγονότα ή οι οικονομικές περιστάσεις εν όψει των οποίων τα όργανα εκδίδουν τις αποφάσεις τους» (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1994, υπόθεση C-280/93, Γερμανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-4973, σκέψη 47).

38 Εν προκειμένω, η ομοσπονδία παραδέχεται ότι το Συμβούλιο, με τον βασικό του κανονισμό, ναι μεν προβλέπει περιορισμό της αλιευτικής προσπάθειας, αλλά λαμβάνει πάντως υπόψη τους πρωταρχικής σημασίας στόχους της αυξήσεως της παραγωγικότητας της γεωργίας, της εξασφαλίσεως δίκαιου βιοτικού

επιπέδου, καθώς και της ασφάλειας του εφοδιασμού· παράβαση του άρθρου 39 της Συνθήκης καταλογίζει μόνο στα εθνικά μέτρα περιορισμού του χρόνου παραμονής στη θάλασσα, τα οποία αντιστρατεύονται και τους τρεις αυτούς στόχους.

39 Όπως αναγνώρισε η Επιτροπή, στηριζόμενη στο άρθρο 1α του τροποποιημένου βασικού κανονισμού, ο περιορισμός του χρόνου παραμονής στη θάλασσα συνιστούσε πρόσφορο μέτρο προς υλοποίηση του συνολικού στόχου του τρίτου ΠΠΠ, με μείωση της αλιευτικής δραστηριότητας, μέχρις επιτεύξεως του 45 % αυτού του στόχου.

40 Υπ' αυτές τις συνθήκες, διαπιστώνεται ότι το άρθρο 39 δεν εμποδίζει τη θέσπιση μέτρων όπως είναι τα επίδικα στο πλαίσιο της κύριας διαφοράς.

41 Η ερμηνεία των κανονισμών 3759/92 και 3760/92 δεν άγει σε διαφορετικό συμπέρασμα. Ο τελευταίος, στο άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο δ', μνημονεύει, πράγματι, τον περιορισμό του χρόνου παραμονής στη θάλασσα μεταξύ των μέτρων που μπορούν να ληφθούν προς εξασφάλιση της ορθολογικής και υπεύθυνης εκμεταλλεύσεως των πόρων σε διαρκή βάση. Όσο για τον κανονισμό 3759/92, αυτός δεν αφορά την οργάνωση του τρόπου ασκήσεως της αλιείας.

42 Δέον να προστεθεί ότι, αν ιδίως από τις συνοπτικές εκθέσεις — τις οποίες, κατά το άρθρο 5 του βασικού κανονισμού, πρέπει να υποβάλλει κάθε έτος το οικείο κράτος μέλος στην Επιτροπή — προκύπτει ότι τα λαμβανόμενα μέτρα αντιστρατεύονται τους στόχους της κοινής αλιευτικής πολιτικής, εναπόκειται στην Επιτροπή και στο εν λόγω κράτος μέλος να ζητήσουν επανεξέταση και προσαρμογές του εγκεκριμένου προγράμματος. Εν πάση περιπτώσει, δεν ενα-

πόκειται στο Δικαστήριο να αποφανθεί επί των μελλοντικών αποτελεσμάτων που ενδέχεται να επιφέρουν τα μέτρα που προβλέπονται σε εγκριθέν από την Επιτροπή εθνικό πρόγραμμα.

43 Υπ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ούτε το άρθρο 39 της Συνθήκης ούτε οι κανονισμοί 3759/92 και 3760/92 μπορούν να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι εμποδίζουν τη θέσπιση εθνικών μέτρων όπως τα εκτιθέμενα στο πρώτο ερώτημα, τα οποία θεσπίζονται στο πλαίσιο αποφάσεως της Επιτροπής που εξεδόθη βάσει κανονισμού του Συμβουλίου, ο οποίος σκοπεί στην επίτευξη των στόχων του άρθρου 39, παράγραφος 1, στοιχεία α', β' και δ', της Συνθήκης.

Περί της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως

44 Η ομοσπονδία θεωρεί ότι η επίδικη υπουργική απόφαση παραβιάζει αφενός μεν την — τιθέμενη στο άρθρο 6 της Συνθήκης — αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω του ότι οι αλιείς του Ηνωμένου Βασιλείου τυγχάνουν διαφορετικής μεταχειρίσεως από τους τους αλιείς των άλλων κρατών μελών χωρίς αντικειμενικό λόγο, αφετέρου δε την — τιθέμενη στο άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης — αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων μεταξύ παραγωγών, καθ' ότι δεν λαμβάνει υπόψη τις διάφορες χρησιμοποιούμενες μεθόδους αλιεύσεως ή τα διάφορα είδη αλιευομένων ιχθύων.

45 Όσον αφορά το άρθρο 6 της Συνθήκης, επισημαίνεται ότι, κατά πάγια νομολογία, δεν μπορεί να θεωρείται ως αντίθετη προς την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων η εφαρμογή εθνικής νομοθεσίας εκ μόνου του λόγου ότι τα άλλα κράτη μέλη εφαρμόζουν διατάξεις λιγότερο αυστηρές (βλ. απόφαση της 14ης Ιουλίου 1994, υπόθεση C-379/92, Peralta, Συλλογή 1994, σ. I-3453, σκέψη 48).

46 Όσο για την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων που καθιερώνεται στο άρθρο 40, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης — η οποία εμπεριέχει

την σκοπούμενη στο άρθρο 6, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων — απαιτεί να μην αντιμετωπίζονται κατά διαφορετικό τρόπο όμοιες καταστάσεις ούτε κατά όμοιο τρόπο διαφορετικές καταστάσεις, εκτός αν μια τέτοιου είδους αντιμετώπιση δικαιολογείται αντικειμενικώς (βλ. απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 1984, υπόθεση 106/83, Sermide, Συλλογή 1984, σ. 4209, σκέψη 28).

47 Τα περιεχόμενα στην υπουργική απόφαση μέτρα προβλέπουν ότι, για τη χρονική περίοδο από 1η Ιανουαρίου 1993 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1996, απονέμεται ετήσιος αριθμός ημερών παραμονής στη θάλασσα ίσος προς εκείνον του 1991· λαμβάνουν δηλαδή ως αφετηρία μια κατάσταση που υπήρξε στην πραγματικότητα και δεν είναι απόρροια κοινοτικών ή εθνικών μέτρων.

48 Η μη διαφοροποίηση αναλόγως της μεθόδου αλιεύσεως δεν μπορεί, επομένως, να θεωρηθεί ως αντιβαίνουσα προς την καθιερούμενη με το άρθρο 40, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

49 Εξ άλλου, καθιερώνοντας «πάγωμα» σε σχέση με την κατάσταση που υπήρξε το 1991, ο εθνικός νομοθέτης εγγυήθηκε — όπως παρατηρεί ο γενικός εισαγγελέας στην παράγραφο 22 των προτάσεών του — έναν ενιαίο συντελεστή μηδενικής αυξήσεως, ο οποίος αντιστοιχεί προς τον minimum στόχο, σε όλες τις κατηγορίες αλιείας και παρέμεινε, συνεπώς, εντός των ορίων που θέτει η απόφαση 92/593.

50 Επομένως, τα άρθρα 6 και 40, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης δεν κωλύουν τη θέσπιση εθνικών μέτρων όπως τα εκτιθέμενα στο πρώτο ερώτημα.

Περί παραβάσεως του άρθρου 34 της Συνθήκης

51 Η ομοσπονδία ναι μεν δέχεται ότι το άρθρο 34 της Συνθήκης έχει, κατ' αρχήν, εφαρμογή μόνον επί μέτρων που καθιερώνουν διαφορετική μεταχείριση μεταξύ του εσωτερικού εμπορίου ενός κράτους μέλους και του εξωτερικού του εμπορίου, υποστηρίζει όμως ότι διαφορετικοί κανόνες εφαρμόζονται στο πλαίσιο των κοινών οργανώσεων αγοράς που στηρίζονται στην ελευθερία των εμπορικών συναλλαγών και κωλύουν τη λήψη κάθε εθνικού μέτρου δυναμένου να παρεμβάλει εμπόδια στο ενδοκοινοτικό εμπόριο.

52 Είναι αλήθεια ότι τα άρθρα 30 και 34 της Συνθήκης, περί καταργήσεως των ποσοτικών περιορισμών και κάθε μέτρου ισοδυνάμου αποτελέσματος επί των εισαγωγών και εξαγωγών, πρέπει να θεωρούνται ως αναπόσπαστο τμήμα της κοινής οργανώσεως αγορών. Επομένως, άπαξ η Κοινότητα έχει εκδώσει, δυνάμει του άρθρου 40 της Συνθήκης, κανονιστική ρύθμιση σε δεδομένο τομέα, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να απέχουν από τη λήψη κάθε μέτρου που θα μπορούσε να παρεκκλίνει απ' αυτήν ή να την παραβιάσει (βλ. απόφαση της 29ης Νοεμβρίου 1978, υπόθεση 83/78, Pigs Marketing Board, Συλλογή τόμος 1978, σ. 739, σκέψεις 55 και 56).

53 Η διαπίστωση, όμως, αυτή δεν αποκλείει τη δυνατότητα των αρμοδίων αρχών κράτους μέλους να θεσπίζουν εθνικά μέτρα υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει κοινοτική ρύθμιση αποτελούσα τμήμα κοινής οργανώσεως αγοράς.

54 Συνεπώς, το άρθρο 34 της Συνθήκης δεν κωλύει τη θέσπιση εθνικών μέτρων όπως τα σκοπούμενα στο πρώτο ερώτημα, άπαξ αυτά βρίσκονται εντός των ορίων και προϋποθέσεων που θέτει η απόφαση 92/593 της Επιτροπής, η οποία στηρίζεται στον προαναφερθέντα κανονισμό 4028/86.

Περί του δικαιώματος της ιδιοκτησίας, του δικαιώματος της ελεύθερης ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας και της αρχής της αναλογικότητας

55 Όσον αφορά τη φερόμενη παραβίαση των εν λόγω αρχών, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, τόσο το δικαίωμα της ιδιοκτησίας όσο και η ελεύθερη άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας αποτελούν γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου. Οι αρχές αυτές, ωστόσο, δεν είναι απόλυτες, αλλά πρέπει να νοούνται σε σχέση προς την κοινωνική τους λειτουργία. Επομένως, στην άσκηση του δικαιώματος της ιδιοκτησίας και της ελευθερίας ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί, ιδίως στο πλαίσιο κοινής οργανώσεως αγορών, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί αντιστοιχούν πράγματι σε σκοπούς γενικού συμφέροντος επιδιωκομένους από την Κοινότητα και δεν συνιστούν, σε σχέση προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, δυσανάλογη και ανεπίτρεπτη επέμβαση που να θίγει την ίδια την υπόσταση των ως άνω κατοχυρουμένων δικαιωμάτων (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου, σκέψη 78).

56 Τα επίδικα εθνικά μέτρα, τα οποία εντάσσονται στο πλαίσιο της εγκριτικής αποφάσεως της Επιτροπής, το κύρος της οποίας δεν αμφισβητείται, ανταποκρίνονται όντως στους σκοπούς γενικού συμφέροντος τους οποίους επιδιώκει η Κοινότητα στον τομέα της αλιείας, εφόσον αποβλέπουν στη διαρθρωτική βελτίωση του τελευταίου. Δεν συνιστούν δυσανάλογη και ανεπίτρεπτη επέμβαση θίγουσα την ίδια την υπόσταση των κατοχυρουμένων δικαιωμάτων.

57 Τα μέτρα αυτά δεν θίγουν ούτε την αρχή της αναλογικότητας. Ειδικότερα, η εγκρίνουσα το ΠΠΠ απόφαση της Επιτροπής αφήνει στο Ηνωμένο Βασίλειο σημαντική διακριτική ευχέρεια ως προς την επιλογή των μέτρων που θα λάβει για να θέσει το πρόγραμμα σε εφαρμογή. Τα δικαστήρια, όταν ελέγχουν τη νομιμότητα της ασκήσεως της ευχέρειας αυτής, δεν μπορούν να υποκαθιστούν την εκτίμηση που έχει σχηματίσει εν προκειμένω η αρμόδια αρχή με τη δική

τους εκτίμηση, αλλά η έρευνά τους πρέπει να περιορίζεται στο αν η εκτίμηση αυτή πάσχει κατάφωρη πλάνη ή κατάχρηση εξουσίας (βλ. ιδίως αποφάσεις της 14ης Μαρτίου 1973, υπόθεση 57/72, Westzucker, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 499, σκέψη 14, και της 18ης Μαρτίου 1975, υπόθεση 78/74, Deuka, Συλλογή τόμος 1975, σ. 143, σκέψη 9).

58 Τα επίδικα εθνικά μέτρα δεν φαίνονται κατάφωρα δυσανάλογα προς τον επιδιωκόμενο σκοπό. Το συμπέρασμα αυτό δεν ανατρέπεται από το γεγονός και μόνον ότι η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου επέλεξε αυτά τα μέτρα, τα οποία προτίμησε από άλλα, όπως του επέτρεπε να πράξει η διακριτική ευχέρεια την οποία του απένεμε η απόφαση της Επιτροπής.

59 Παρατηρείται, στη συνέχεια, ότι τα επίδικα εθνικά μέτρα δεν υπερβαίνουν τα όρια της διακριτικής ευχέρειας την οποία απονέμει στο Ηνωμένο Βασίλειο η απόφαση της Επιτροπής, την οποία εξέδωσε η Επιτροπή ασκώντας τις αρμοδιότητες που της ανατίθενται στον τομέα της αλιευτικής πολιτικής και της οποίας το κύρος δεν αμφισβητείται στο πλαίσιο της ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου διαδικασίας. Εξ άλλου, τα επίδικα μέτρα δεν καθίστανται δυσανάλογα για τον λόγο ότι θα μπορούσαν να είχαν θεσπιστεί άλλου τύπου μέτρα, διότι η επιλογή των θεσπιζομένων μέτρων αποτελεί πολιτική απόφαση, της αρμοδιότητας του οικείου κράτους μέλους, εντός των ορίων της αποφάσεως 92/593.

60 Πρέπει, επομένως, να δοθεί η απάντηση ότι το δικαίωμα της ιδιοκτησίας, το δικαίωμα της ελεύθερης ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας και η αρχή της αναλογικότητας δεν κωλύουν ένα κράτος μέλος να θεσπίζει, σύμφωνα με απόφαση της Επιτροπής, μέτρα περιορισμού των διανυομένων στη θάλασσα ημερών.

61 Ενόψει του συνόλου των προεκτεθέντων, πρέπει να δοθεί στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα η απάντηση ότι τα άρθρα 6, 34, 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης, οι κανονισμοί (ΕΟΚ) 3759/92 και 3760/92, η αρχή της ίσης μεταχείρισεως, το δικαίωμα της ιδιοκτησίας, το δικαίωμα της ελεύθερης ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας και η αρχή της αναλογικότητας δεν κωλύουν ένα κράτος μέλος να θεσπίζει μέτρα όπως τα εκτιθέμενα στο πρώτο ερώτημα.

Επί του τετάρτου ερωτήματος

62 Με το τέταρτο ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν τις διδόμενες στα προηγούμενα ερωτήματα απαντήσεις επηρεάζει, πρώτον, η φύση του ιχθυαποθέματος που αλιεύεται από ένα σκάφος, και ειδικότερα το γεγονός ότι το απόθεμα αυτό υπόκειται σε ανώτατο όριο αλιεύσεως· δεύτερον, η επίπτωση του επίδικου περιορισμού επί της ομαλής ασκήσεως της αλιείας, επί των άλλων δραστηριοτήτων των κατ' ιδίαν αλιέων και της ιχθυαγοράς· τρίτον, η παρεχόμενη στην εθνική αρχή ευχέρεια να εισάγει παρεκκλίσεις για επί μέρους τομείς του αλιευτικού στόλου.

63 Ως προς το πρώτο σκέλος αυτού του ερωτήματος, αρκεί να γίνει παραπομπή στην απάντηση που δόθηκε στο τρίτο ερώτημα, καθ' όσον αφορά το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης, με την παρατήρηση ότι — όπως άλλωστε υποστήριξε η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου — η απόφαση 92/593 επιτρέπει τον περιορισμό της αλιευτικής προσπάθειας σε όλες τις κατηγορίες του αλιευτικού στόλου.

64 Το δεύτερο σκέλος του ερωτήματος επίσης χρήζει αρνητικής απαντήσεως, δεδομένου ότι είναι αναπόφευκτο τα μέτρα που θεσπίζονται στο πλαίσιο προγράμματος αναδιαρθρώσεως να επιδρούν στην αλιεία, στη δραστηριότητα των αλιέων και στην ιχθυαγορά.

65 Όσο για το τρίτο σκέλος αυτού του ερωτήματος, διαπιστώνεται ότι η πρόβλεψη, στην επίδικη υπουργική απόφαση, δυνατότητας παρεκκλίσεως ουδόλως επηρεάζει τις προηγουμένως δοθείσες απαντήσεις, δεδομένου ότι η απόφαση με την οποία ο Υπουργός θα κάνει χρήση αυτής της ευχέρειας πρέπει να συμβιβάζεται με το τρίτο ΠΠΠ εντός των ορίων και προϋποθέσεων που θέτει η απόφαση 92/593.

66 Υπ' αυτές τις συνθήκες, στο τελευταίο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ούτε η φύση του ιχθυαποθέματος που αλιεύεται από ένα σκάφος, ούτε η

επίπτωση των επιδίκων περιορισμών επί της ομαλής ασκήσεως της αλιείας, επί των άλλων δραστηριοτήτων των κατ' ιδίαν αλιέων και της ιχθυαγοράς, ούτε η παρεχόμενη στην εθνική αρχή ευχέρεια να εισάγει παρεκκλίσεις για επί μέρους τομείς του βρετανικού αλιευτικού στόλου επηρεάζει τις απαντήσεις που δόθηκαν στα λοιπά ερωτήματα.

Επί των δικαστικών εξόδων

67 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίες κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με διάταξη της 2ας Δεκεμβρίου 1993 το High Court of Justice, Queen's Bench Division, Divisional Court, αποφαίνεται:

1) Η απόφαση 92/593/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 21ης Δεκεμβρίου 1992, για πολυετές πρόγραμμα προσανατολισμού του αλιευτικού στόλου του Ηνωμένου Βασιλείου για την περίοδο 1993-1996 σύμφωνα με τον κανονισμό

(ΕΟΚ) 4028/86 του Συμβουλίου, έχει την έννοια ότι παρέχει στο Ηνωμένο Βασίλειο την εξουσία να περιορίσει τον αριθμό των ημερών που μπορούν να διανύουν στη θάλασσα τα πλοία μήκους άνω των 10 μέτρων, κατά το μέτρο που η επίτευξη του προβλεπομένου συνολικού στόχου μπορεί να επιτευχθεί μέχρι ποσοστού 45 % με μέτρα άλλα πλην της μειώσεως της χωρητικότητας του αλιευτικού στόλου. Η εν λόγω απόφαση δεν αποκλείει τη δυνατότητα του εν λόγω κράτους μέλους να καθιερώνει τεχνικά μέτρα διατηρήσεως, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή.

2) Οι διδόμενες στο πρώτο ερώτημα απαντήσεις δεν επηρεάζονται από το γεγονός ότι το οικείο κράτος μέλος δεν έχει υλοποιήσει τους στόχους που καθορίζονταν με το προηγούμενο ΠΠΠ.

3) Τα άρθρα 6, 34, 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ, οι κανονισμοί (ΕΟΚ) 3759/92 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1992, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα των αλιευομένων προϊόντων και των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, και 3760/92 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1992, για τη θέσπιση κοινοτικού συστήματος για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια, η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, το δικαίωμα της ιδιοκτησίας, το δικαίωμα της ελεύθερης ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας και η αρχή της αναλογικότητας δεν κωλύουν ένα κράτος μέλος να θεσπίζει μέτρα όπως τα εκτιθέμενα στο πρώτο ερώτημα.

4) Ούτε η φύση του ιχθυαποθέματος που αλιεύεται από ένα σκάφος, ούτε η επίπτωση των επιδίκων περιορισμών επί της ομαλής ασκήσεως της αλιείας, επί των άλλων δραστηριοτήτων των κατ' ιδίαν αλιέων και της ιχθυαγοράς, ούτε η παρεχόμενη στην εθνική αρχή ευχέρεια να εισάγει παρεκκλίσεις για επί

μέρους τομείς του βρετανικού αλιευτικού στόλου επηρεάζει τις απαντήσεις που δόθηκαν στα λοιπά ερωτήματα.

Rodríguez Iglesias Edward Puissochet Hirsch

Schockweiler Moitinho de Almeida Kapteyn

Gulmann Murray Jann Ragnemalm

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 17 Οκτωβρίου 1995.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias